

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

**Deputați în Parlamentul
Republicii Moldova**

Ion Perina

Rodu Mariana

Carp Lilian

Dumitar Alina

Juge Ligia

Lurie Renata

Doico Gherman

Lobana Nicolae

Zgară Irina

Sorocă Irina

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

Pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul Adoptă următoarea lege organică.

Art. I. – Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 258–261, art. 489), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2:

după noțiunea *”aditiv”*, se introduce noțiunea *”aerosol de produs din tutun sau produs conex”* cu următorul cuprins:

”aerosol de produs din tutun sau produs conex – aerosol rezultat în urma încălzirii produsului din tutun care nu arde și vaporizării sau încălzirii produsului conex care nu implică un proces de combustie;”

noțiunea de *„fumat”* va avea următorul cuprins:

”fumat – posesia sau controlul unui produs din tutun aprins, produs din tutun care nu arde, produs conex aprins sau care nu arde, indiferent dacă fumul sau aerosolul este inhalat sau expirat activ;”

după noțiunea *„țigaretă”*, se introduce noțiunea *„țigaretă pentru dispozitiv de încălzire a tutunului”* cu următorul cuprins:

„țigaretă pentru dispozitiv de încălzire a tutunului – sticker cu produs din tutun destinat utilizării prin intermediul unui dispozitiv special care nu implică un proces de combustie;”.

2. La articolul 11

alineatul (4) se completează la final cu cuvintele *”sau încălzirii”*;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Produsele din tutun altele decît țigaretele, țigaretele pentru dispozitive de încălzire a tutunului și tutunul de rulat sînt exceptate de la interdicțiile menționate la alin. (1) și (4).”

3. Articolul 17¹ va avea următorul cuprins:

”Articolul 17¹. Etichetarea produselor din tutun care nu arde

(1) Pe fiecare pachet unitar și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun care nu arde se imprimă avertismentul general „Acest produs din tutun dăunează grav sănătății și creează dependență. Renunță acum!”, însoțit de informația prevăzută la art. 16 alin. (4) lit. a), și avertismentul textual ”Acest produs din tutun conține gudron, nicotină, monoxid de carbon și alte substanțe nocive, care dăunează grav sănătății și creează dependență.”

(2) Avertismentul general prevăzut la alin.(1) se imprimă pe suprafața cea mai vizibilă a pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior și trebuie să acopere cel puțin 30% din suprafața relevantă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(3) Avertismentul textual prevăzut la alin.(1) se imprimă pe suprafața următoare în ordinea vizibilității a pachetului unitar și a oricărui ambalaj exterior și trebuie să ocupe cel puțin 40% din suprafața relevantă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(4) Avertismentul general prevăzut la alin.(2) și avertismentul textual prevăzut la alin.(3) trebuie să corespundă cerințelor menționate la art. 17 alin. (6).”

4. La articolul 19:

alineatul (1) se completează cu litera d) cu următorul conținut:

”d) creează asocieri cu produsele alimentare sau cosmetice ori cu jucăriile.”;

alineatul (6) se abrogă.

5. La articolul 21, în denumirea articolului și la alineatele (1), (4)–(9), textele „produselor din tutun pentru fumat”, „produsului din tutun pentru fumat” și „produsele din tutun pentru fumat” se substituie, respectiv, la orice formă gramaticală, cu textele: „produselor din tutun”, „produsului din tutun” și „produsele din tutun”.

6. La articolul 25:

la alineatul (1) litera c), textul „cu excepția produselor din tutun care nu arde, altele decât tutunul pentru uz oral, tutunul pentru mestecat sau tutunul pentru uz nazal” se exclude;

la alineatul (5), textul „produselor din tutun pentru fumat”, în ambele cazuri, se substituie cu textul „produselor din tutun”.

7. În denumirea Capitolului VII, cuvintele ”fumul de tutun” se substituie cu textul: ”fumul sau aerosolul de produse din tutun și produse conexe”.

8. La articolul 26:

în titlul articolului, cuvintele ”fumul de tutun” se substituie cu textul: ”fumul sau aerosolul de produse din tutun și produse conexe”;

la alineatul.(2), cuvântul ”fumului” se substituie cu textul: ”fumului sau aerosolului de produse din tutun și produse conexe”.

9. La articolul 33 alineatul (1) litera b), textul „produselor din tutun pentru fumat”, în ambele cazuri, se substituie cu textul „produselor din tutun”.

Art. II. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.2018/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 91¹ alineatele (6), (10), (11), în toate cazurile, textul ”produselor din tutun pentru fumat” se substituie cu textul: ”produselor din tutun”;

2. La articolul 364¹:

în denumirea articolului, textul ”produselor din tutun pentru fumat” se substituie cu textul ”produselor din tutun”;

la alineatul (1), în toate cazurile, textul ”produselor din tutun pentru fumat” se substituie cu textul ”produselor din tutun”;

la alineatul (2), dispoziția va avea următorul cuprins:

”Utilizarea mărcilor comerciale ale produselor din tutun sau produselor conexe la promovarea altor produse sau servicii, precum și utilizarea mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun sau produselor conexe, utilizarea accesoriilor pentru fumat în scopul promovării, directe sau indirecte, a produselor din tutun sau produselor conexe, oferirea promoțională sau în calitate de cadou a produselor din tutun sau produselor conexe”.

Art. III. – Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 119, alineatul (7) se completează cu litera d) cu următorul conținut:

„d) țigarete pentru dispozitive de încălzire a tutunului.”;

2. articolul 123¹ se completează cu alineatul (2¹) cu următorul conținut:

”(2¹) La țigaretile pentru dispozitive de încălzire a tutunului se aplică același mod de calculare și cotă a accizelor ca la țigaretile cu filtru.”

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020.

(2) Produsele din tutun care nu arde plasate pe piață până la intrarea în vigoare a prezentei legi pot fi comercializate până la epuizarea stocului.

(3) Guvernul în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTE

NOTĂ INFORMATIVĂ

Proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat pentru asigurarea reglementării produselor din tutun care nu arde și care au invadat piața locală și anume - produsele din tutun care nu arde (se încălzește) - (denumit în continuare „HTP” - *heated tobacco products, heat-not-burn*). Ne referim în special la țigăretele pentru utilizare prin dispozitivul Glo, produs de British American Tobacco și IQOS, produs de Philip Morris International, care sunt scutite de majoritatea reglementărilor pentru produsele din tutun din Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, în special cele care se referă la publicitate, promovare și sponsorizare, prevenire a accesului minorilor la produsele din tutun care nu arde și expunere în spațiile comerciale accesibile publicului, utilizare în spațiile publice închise și în transportul public. Aceste norme preferențiale neargumentate au fost stabilite în 2017, în Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, cu încălcarea principiilor de asigurare a transparenței decizionale, în pofida faptului că acest produs este fabricat din tutun și conține gudron, nicotină, monoxid de carbon și alte substanțe nocive care afectează grav sănătatea și provoacă dependența similar produselor din tutun care arde.

Necesitatea elaborării proiectului de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative reiese din lipsa reglementării produselor de tutun care nu arde (HTP) în Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului și a lipsei prevederilor în Codul Fiscal care să accizeze expres tutunul care nu arde, asta chiar dacă Rezoluția Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), FCTC/COP(22) din 6 octombrie 2018 recunoaște că produsele de tutun de tip „heat-not-burn” sunt produse din tutun care cad sub incidența Convenției Cadru a OMS privind Controlul Tutunului (CCCT), ratificată de Parlamentul Republicii Moldova. Actualmente legislația fiscală nu prevede expres accizarea țigaretelor pentru utilizare prin dispozitive de încălzire a tutunului și nu include acestea în noțiunea de tutun prelucrat. De asemenea, Anexa nr.1 ”Mărfurile supuse accizelor”, din Titlul IV al Codului fiscal, nu include expres țigaretetele pentru dispozitive de încălzire a tutunului printre mărfurile supuse accizelor deși prin modificările din 2017 la Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului s-a permis plasarea pe piață. Prin urmare, acest proiect de lege vine să ofere o claritate și să reglementeze același nivel de accizare pentru țigaretetele pentru dispozitive de încălzire a tutunului și țigaretetele obișnuite.

Continuarea existenței în legislație a nereglementărilor potrivite a acestui tip de produse poate crea riscuri enorme nu doar pentru acumulările bugetul de stat, dar și pentru sănătatea publică.

Actualmente produsele din tutun care nu arde (HTP) se bucură de o libertate mare de promovare pe piață în comparație cu celelalte produse din tutun și produse conexe, ceea ce creează concurență neloială și subminează eforturile Guvernului în implementarea măsurilor de control al tutunului .

Țigaretetele pentru dispozitive de încălzire a tutunului (IQOS) au fost lansate pe piață în a doua jumătate a anului 2018, în timp ce amendamentele legislative care au permis plasarea pe piață și exceptarea acestora de la majoritatea reglementărilor din Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, au fost adoptate în octombrie 2017, la inițiativa fostului deputat democrat, Corneliu Dudnic¹. De remarcat că fostul deputat a recunoscut jurnaliștilor că aceste amendamente au fost introduse la rugămintea lui Vlad Plahotniuc, ceea ce ar releva interese politice obscure în a promova aceste amendamente². Printre altele, amendamentele lui Dudnic subminează eforturile Guvernului de prevenire și reducere a consumului de tutun, a dependenței de nicotină și expunerea la emisiile produselor din tutun și produselor conexe, precum și nu asigură măsuri efective pentru eliminarea vânzărilor către minori. Mai mult ca atât, în timp ce în Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului există reglementări clare pentru țigaretetele obișnuite, țigaretetele electronice, narghilea și alte produse de tutun care produc fum sau aerosol produsele din tutun care nu arde (HTP) fac excepție, ceea ce inevitabil duce la concurență neloială pe piața produselor din tutun.

Efectele pentru sănătate generate de țigaretete pentru dispozitive de încălzire a tutunului (IQOS)

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, nu există dovezi care să demonstreze că produsele care încălzesc tutunul (HTPs) sunt mai puțin dăunătoare ca țigaretetele

¹ <http://www.e-sanatate.md/News/7304/un-deputat-democrat-a-modificat-legea-privind-controlul-tutunului-la-cererea-lui-vlad-plahotniuc>

² <http://www.e-sanatate.md/News/7304/un-deputat-democrat-a-modificat-legea-privind-controlul-tutunului-la-cererea-lui-vlad-plahotniuc>

obișnuite³ și recomandă ca HTP-urile să fie subiectul reglementărilor aplicate tuturor produselor de tutun, întrucât tutunul este toxic și conține substanțe cancerigene chiar și în forma sa naturală⁴.

Emisiile generate de produsele din tutun care nu arde (HTP) conțin aceleași **substanțe nocive ca și fumul de țigară, inclusiv compuși organici volatili la nivel comparabil cu fumul de țigară, acroleină, acetaldehidă, metale grele, formaldehidă, hidrocarburi aromatice policiclice în valori variate și monoxid de carbon**⁵. Deși aceste substanțe se găsesc în cantități mai mici în țigaretile pentru dispozitive de încălzire a tutunului ((IQOS), această nu înseamnă riscuri mai mici pentru sănătate (Organizația Mondială a Sănătății Organismul uman nu este un aparat care măsoară automat emisiile produselor din tutun ci devine dependent de nicotină și pentru a asigura saturația de nicotină în sânge se consumă mai multe țigări. Prin urmare, toate aceste substanțe, în baza cercetărilor riguroase ale fumului/aerosolului de țigară, cauzează daune semnificative sănătății.

Mai mult decât atât, informațiile publice privind ingredientele din produsele de tutun care nu arde- țigaretile pentru dispozitive de încălzire a tutunului (IQOS), publicate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică⁶, relevă că aceste produse nu diferă mult de țigaretile obișnuite, pentru că conțin concentrații impunătoare de substanțe chimice dăunătoare sănătății. De exemplu, **cantitatea de emisii de gudron, nicotină, monoxid de carbon este de 4,3, 0,5, 0,2, respectiv, per țigaretă pentru dispozitive de încălzire a tutunului/stick de tutun HEETS utilizate pentru IQOS**. De menționat că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale⁷ informează publicul că în procesul încălzirii produsului din tutun care nu arde acesta **produce vapori ce**

³ https://www.who.int/tobacco/publications/prod_regulation/heated-tobacco-products/en/

⁴ http://www.who.int/tobacco/publications/prod_regulation/heated-tobacco-products/en/

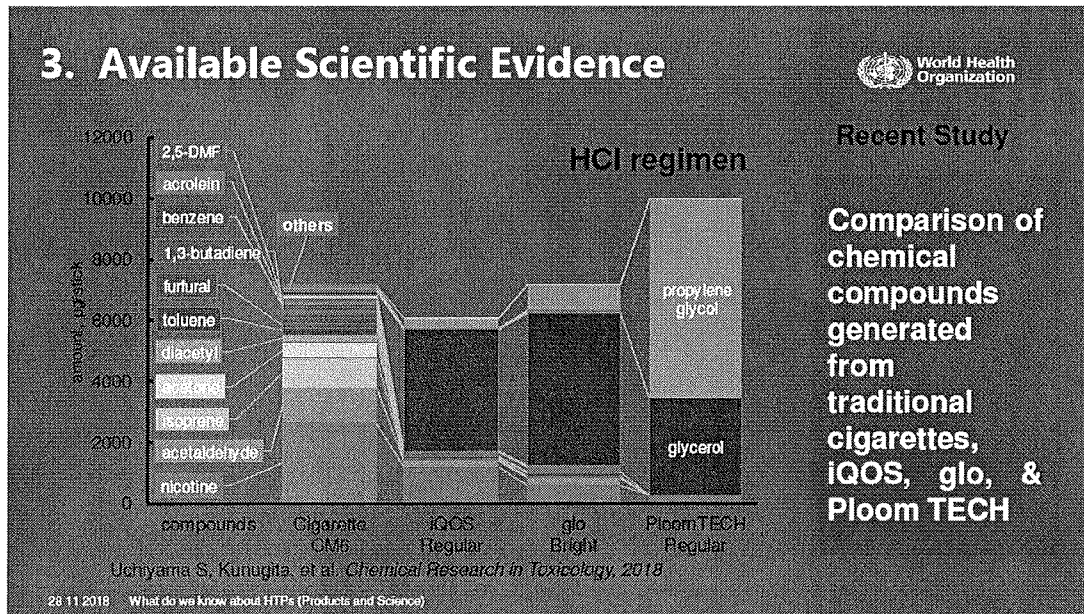
⁵ <https://pediatrics.aappublications.org/content/141/1/e20172383>

⁶ Informații privind produsele din tutun care nu arde cu încălzire electrică IQOS (Electrically Heated Tobacco Product – EHTR) parte a Sistemului de încălzire a tutunului și ingredientele din ele, fabricate de Firma „Philip Morris Manufacturing & Tehnology” și plasate pe piața Republicii Moldova de Firma „Philip Morris Sales & Marketing” SRL; <http://ansp.md/wp-content/uploads/2016/05/Table-3-Informatii-pentru-public-privind-ingredientele-din-produsul-din-tutun-iQOS.xls>

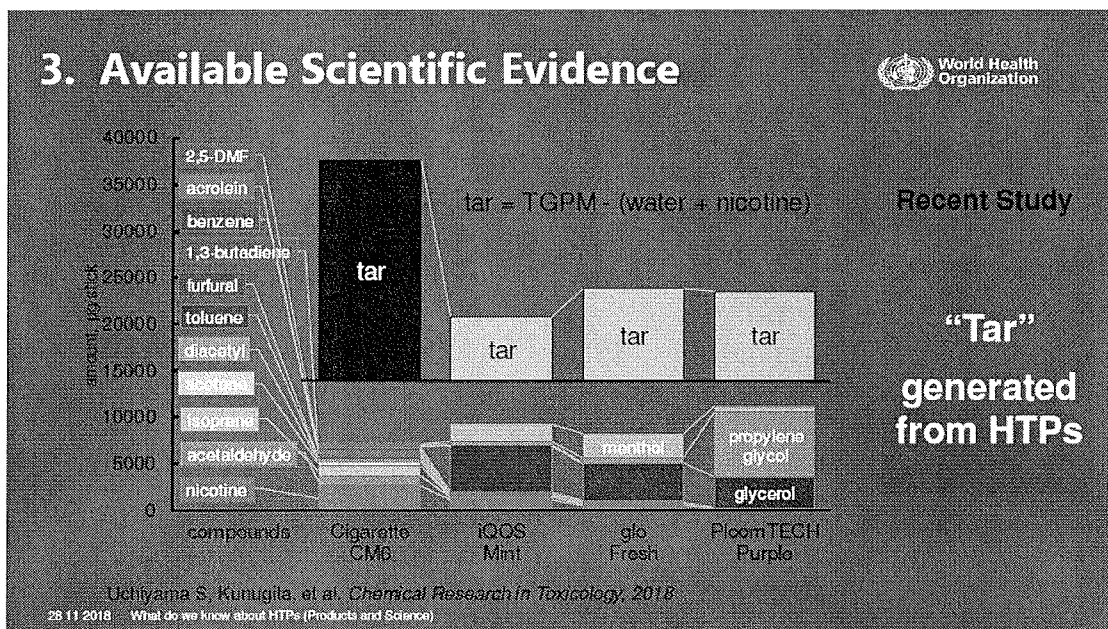
⁷ <https://msmps.gov.md/ro/content/ministerul-sanatatii-muncii-si-protectiei-sociale-atentioneaza-populatia-toate-formele-de>

conțin nicotină și gudron, în care se află majoritatea substanțelor dăunătoare sănătății, inclusiv și cele cancerigene, similar ca și produsele din tutunul care arde. Produsele din tutun care nu arde, mai **conțin aditivi non-tutun, care provoacă dependență față de produsele din tutun, precum și față de alte substanțe chimice, care se conțin în tutun și aditivii adăugați.** Mai mult ca atât, rezultatele investigațiilor de laborator, efectuate de către laboratorul „Philip Morris Tehnology and Ooperations Testing Laboratories Governance” în perioada anilor 2016- 2018, privind aerosolul generat în regimul de fumat, a mărcilor de produse din tutun noi, care nu arde, plasate pe piața Republicii Moldova „HEETS Amber Label, HEETS Yellow Label și HEETS Turquoise Label”, constată **conținutul în emisiile acestora a nicotinei la nivel de 0,47- 0,49 mg per stick (bucată), gudron – 4,3-5,3 mg per stick și monoxidului de carbon - 0,2 mg per stick.** Spre comparație, **în diferite mărci de țigarete obișnuite cu filtru, conținutul de nicotină variază la nivelul de 0,01- 0,9 mg per bucată, gudron – 0,5 - 10 mg per bucată și monoxidului de carbon - 0,5-10,0 mg per bucată.** Astfel, emisiile din aerosol generate în regimul de fumat al produselor din tutunul care nu arde sunt în limitele care se conțin și în țigarete consumate prin intermediul unui proces de combustie și drept rezultat ar putea genera aceleași efectele pentru sănătate. Prin urmare, actualele reglementări din lege, în special din art.17¹ care stabilesc avertismentul de sănătate „Acest produs conține nicotină. Nicotina generează un grad sporit de dependență”, **sunt false și nu corespund realității, nu informează corect consumatorul despre substanțele conținute în acest produs și-l duc în eroare.** Reiterăm că fumatul țigaretelor pentru dispozitive de încălzire a tutunului contribuie la creșterea frecvenței inhalărilor, ceea ce potențial ar duce la majorarea cantității de nicotină și alte produse chimice dăunătoare inhalate de consumator. De asemenea, țigaretelor pentru dispozitive de încălzire a tutunului (HEETS pentru utilizare IQOS), se carbonizează, în special atunci când dispozitivul nu este curățat între utilizarea țigaretelor HEETS. Eliberarea fomaldehidei cianohidrin este o îngrijorare, întrucât este extrem de toxică în concentrații foarte mici.⁸

⁸ Davis B, Williams M, Talbot P. iQOS: evidence of pyrolysis and release of a toxicant from plastic. Tobacco Control Published Online First: 13 March 2018. doi: 10.1136/tobaccocontrol-2017-054104

Figură 2. Comparația compușilor chimici generați de țigarete tradiționale, IQOS, glo, Ploom TECH

Figură 1A. Comparația de gudron (eng. tar) identificată în HTP

Chiar și studiile comandate de industria tutunului constată că în acest moment nu este posibilă cuantificarea riscului generat de produsele din tutun care nu arde (HTP). Revendicările că acestea ar fi mai puțin dăunătoare ca țigaretele obișnuite nu sunt confirmate de propriile studii ale industriei.⁹

Producătorii IQOS și Glo declară că aceste produse expun consumatorii la niveluri mai mici de substanțe toxice și cancerinogene decât o țigară obișnuită. Cu toate acestea, agenția de presă Reuters a publicat documente și mărturii ale foștilor angajați Philip Morris (producător IQOS) care descriu numeroase probleme și iregularități în testele clinice conduse de companie¹⁰, organizate pentru a obține aprobarea de la Administrația Americană a Alimentelor și Medicamentelor (FDA). Cu toate că FDA a aprobat doar în acest an plasarea acestora pe piața americană, aceasta a constatat că: (1) Studiile efectuate asupra IQOS nu arată un efect nociv mai mic decât al țigaretelor obișnuite; (2) IQOS eliberează cantități mai mici de substanțe periculoase, dar aceasta nu se corelează cu o scădere a frecvenței patologiilor cauzate de fumat. Prin urmare, FDA a acceptat plasarea pe piață a acestor produse doar ca acestea să facă obiectul unor reglementări stricte.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, toate formele de utilizare a tutunului sunt dăunătoare, inclusiv utilizarea țigaretelor pentru dispozitivele de încălzire a tutunului, tutunul fiind în mod inerent toxic și conținând carcinogeni chiar și în forma sa naturală. Prin urmare, OMS recomandă că, noile produse din tutun care nu arde să fie supuse politicilor și reglementărilor cu măsuri similare aplicate tuturilor celorlalte produse din tutun, în conformitate cu prevederile Convenției - cadru privind Controlul Tutunului a Organizației Mondiale a Sănătății.

În aceste condiții, este absolut imperativ să reglementăm și să accizăm orice alte produse care conțin tutun, inclusiv tutun care nu arde (HTP), în aceeași măsură. Altfel, riscăm să punem în pericol viața a mii de oameni care ar începe să consume un nou produs de tutun mai atractiv, dar cu aceleași consecințe. Se estimează că, în Republica Moldova, în fiecare an peste 5500 de persoane mor prematur din cauza bolilor cauzate de tutun, iar mai mult de 40.000 de copii (cu vârste cuprinse între 10-14 ani) și 701.000 de adulți (cu vârsta peste 15 ani) continuă să utilizeze tutunul în fiecare zi. De asemenea, costul economic al fumatului în Moldova este de peste 3.3 miliarde lei. Acestea includ costurile directe legate de cheltuielile de asistență medicală și de

[AdvisoryCommittee/UCM599236.pdf](#),

https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_summary.pdf

¹⁰ <https://www.reuters.com/investigates/special-report/tobacco-iqos-science/>

costurile indirecte legate de productivitatea pierdută datorită mortalității și morbidității precoce. Este clar că cei care aleg să consume tutun nu-și afectează doar propria sănătate și a celor din jur, dar și impun bugetul public la cheltuieli suplimentare atunci când se îmbolnăvesc mai des și necesită mai mult tratament, și/sau indemnizații de dizabilitate etc. Așadar, accizarea acestor produse devine nu doar o responsabilitate economică, dar și morală. În acest context, ca acțiune de protecție a sănătății publice ca urmare a consumului și expunerii la emisiile produselor din tutun care nu arde (HTP), eliminării concurenței neloiale între produsele din tutun care nu arde (HTP) și celelalte produse din tutun și produse conexe, eliminării inechităților în accizarea acestora s-au propus de operat modificării și completări la următoarele acte legislative:

Efecte pentru bugetul de stat

Conform datelor Ministerului Finanțelor, pentru țigările de tip heat-not-burn se plătește o acciză de doar 87 de bani, ceea ce este de 11 ori mai mic decât accizul aplicat la un pachet de țigări obișnuit – de aproximativ 9.6 lei! Deci pentru fiecare pachet de Heets (IQOS), bugetul de stat ar pierde 8.7 lei. Serviciul Vamal ne informează că în 2018 s-au importat 37.840.000 de țigări Heets utilizate pentru IQOS, ceea ce a cauzat potențiale prejudicii de aproximativ 16.4 milioane de lei în acest an.

Spre comparație, accizul pentru un pachet de Heets în Ucraina este de 3.5 lei, de 4 ori mai mare ca în Moldova. În Georgia, accizul pentru un pachet Heets este la fel ca pentru țigările obișnuite - 11.1 lei, sau de 12 ori mai mare ca în Republica Moldova!

Produsele „heat-not-burn”, în care se înscriu și stick-urile Heets, sunt supuse accizelor poziției tarifare 240399900 „Tutun pentru fumat, alte tutunuri și înlocuitori de tutun, prelucrate; tutunuri „omogenizate” sau „reconstituite”; extracte și esențe de tutun”, care are o cotă de acciză de 143,17 lei per kilogram.

Modificările legislative propuse

La **Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului** la Art.2 se propune includerea a două noțiuni noi ”aerosol de produs din tutun și produs conex”, „țigaretă pentru dispozitiv de încălzire a tutunului” și modificări la noțiunea ”fumat”, pentru a asigura reglementarea corectă produselor din tutun care nu arde (HTP). La Art.11 se propun norme care să asigure reglementarea ingredientelor și pentru produsele din tutun care nu arde (HTP). La Art.17¹ se propune aprobarea textului avertismentului

general și textului avertismentului textual care urmează a fi plasat pe fiecare pachet unitar și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun care nu arde și anume: avertismentul general - „Acest produs din tutun dăunează grav sănătății și creează dependență. Renunță acum!”, însoțit de informația prevăzută la art. 16 alin. (4) lit. a), și avertismentul textual - ”Acest produs din tutun conține gudron, nicotină, monoxid de carbon și alte substanțe nocive, care dăunează grav sănătății și creează dependență.” Aprobarea noilor avertismente generale și textuale este dictată de necesitatea asigurării informării corecte a consumatorului și eliminării avertismentului actual care este fals și care stipulează că „Acest produs conține nicotină...” și care, în realitate, conține și gudron, monoxid de carbon și alte substanțe nocive care dăunează sănătății și provoacă dependență. Concomitent, se propune de asigurat continuarea și predictibilitatea normelor legale prin stabilirea aceluiași reglementări pentru imprimarea și amplasarea avertismentelor ca și pentru etichetarea celorlalte produse din tutun. La art.19 se propune revenirea la norma inițială aprobată în 2015 care protejează copiii de tutun prin eliminarea alimentelor sau caracteristicilor produselor din tutun care să facă asociere cu produsele alimentare, cosmeticele sau jucăriile. De asemenea, se propune eliminarea excepțiilor de prezentare a produselor din tutun care nu arde (HTP) în condiții care avantajează aceste produse față de altele. Astfel normele, care asigură preferințe neargumentate pentru produsele din tutun care nu arde (HTP) față de alte produse din tutun, pentru publicitate și sponsorizare se propun a fi eliminate din Art.21, pentru a asigura aceleași norme de reglementare a publicității și sponsorizării produselor din tutun. La Art.25, de asemenea, se propune eliminarea normelor care nu asigură efectiv prevenirea vânzării produsele din tutun care nu arde (HTP) către minori. Norme pentru asigurarea protecției de fumul de tutun și aerosolul de produse din tutun și produse conexe și excluderea oricăror dubii la interpretarea acestor norme în spațiile publice închise, locurile de joacă pentru copii etc. se propun la titlul Capitolul VII și Art.26. Concomitent, se propun modificări și completări la Art.33 care să asigure norme echitabile pentru produsele din tutun și produsele din tutun care nu arde (HTP) cu referire la retragerea licenței.

La **Codul contravențional a Republicii Moldova nr,218/2008** au fost propuse modificări pentru a asigura norma legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, în conformitate cu reglementările propuse pentru modificarea și completarea Legii nr,278/2007 privind controlul tutunului, în conformitate cu

prevederile de mai sus.

La **Codul fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997** au fost propuse norme care completează reglementările existente din articolul 119 alineatul 7 pentru "tutunul prelucrat" prin care să se includă și țigarele pentru dispozitive de încălzire a tutunului. De asemenea, la articolul 123¹ s-a propus introducerea aceluiași mod de calculare a accizelor și cotă a accizelor pentru țigarele pentru dispozitive de încălzire a tutunului ca și la țigarele cu filtru. De menționat că Georgia, ca parte a Parteneriatului Estic din care face parte și Republica Moldova, aplică aceleași cote a accizelor la țigarele pentru dispozitive de încălzire a tutunului ca la țigarele cu filtru. Proiectul de lege de modificare și completare a unor acte legislative propune un termen rezonabil de intrare în vigoare a prevederilor legii, din 1 ianuarie 2020, pentru a oferi industriei de produse din tutun care nu arde să se conformeze reglementărilor. Aceasta, deși modificările și completările din 2017 la Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, promovate de deputatul Corneliu Dudnic, au fost efectuate cu încălcarea principiilor de asigurare a transparenței decizionale. De asemenea, proiectul de lege propune oferirea posibilității de comercializare până la epuizarea stucului produselor din tutun plasate pe piață până la intrarea în vigoare a noilor prevederi legislative.

Raulu Moinay